

Sprawozdanie

z działania Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w latach akademickich 2020/2021 i 2021/2022

1. Wprowadzenie.

Utworzenie i rzeczywiste funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest warunkiem prowadzenia studiów przez uczelnie działające w warunkach autonomii, w tym szczególnie autonomii w zakresie tworzenia kierunków studiów, określania zamierzonych efektów uczenia się na tych kierunkach oraz realizowanych w ramach tych kierunków procesów kształcenia.

Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia działał w latach akademickich 2020/21 oraz 21/22 w oparciu o Uchwałę Senatu AWF nr 70/12/2019 z dnia 19 grudnia 2019 r. w sprawie przyjęcia zmienionego Opisu Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Uchwała określa postępowanie w 9 obszarach: Monitorowanie i doskonalenie programów kształcenia, Weryfikacja zakładanych efektów kształcenia, Ocena dostępności informacji na temat kształcenia, Monitorowanie kwalifikacji nauczycieli akademickich, w tym ocena ich aktywności naukowo-badawczej i praktycznej, Ocena jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych, Monitorowanie warunków kształcenia, Ocena mobilności studentów, Badanie losów i opinii absolwentów uczelni, Zapobieganie zjawiskom nieprawidłowym (patologicznym) w działalności dydaktycznej.

Rektor powołuje Uczelniany Zespół ds. Jakości Kształcenia, obecnie pracujący w składzie:
Przewodniczący – Prorektor ds. Studenckich, dr hab. Michał Spieszny - prof. AWF
Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia – dr Jerzy RACIBORSKI
Członkowie:

- Dr Maciej ABRAM – przedstawiciel Wydziału Turystyki i Rekreacji;
 - Dr Dorota GAZUREK – przedstawiciel Wydziału Rehabilitacji Ruchowej;
 - Dr Łukasz TOTA – przedstawiciel Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu;
 - Mgr Piotr SŁOMIŃSKI – z-ca KANCLERZA
 - Mgr Karolina SZYMAŃSKA – przedstawiciel Uczelnianej Rady Samorządu Doktorantów;
 - Student Sara CYGANIK – przedstawiciel Uczelnianej Rady Samorządu Studentów;
- Sekretarz - Mgr inż. Aneta RUDZIEJEWSKA-RUDZIEWICZ

Przedmiotem zadań Uczelnianego Zespołu jest ogólna ocena funkcjonowania systemu oraz przygotowywanie raportów i zaleceń odnoszących się do tych obszarów, które z natury mają charakter ogólnouczelniany. W okresie sprawozdawczym Uczelniany Zespół zebrał się 14 grudnia 2020 r. w nowym składzie, przede wszystkim w sprawie oceny jakości kształcenia realizowanego w warunkach pandemii oraz w celu podziału zadań pomiędzy członków Zespołu – rezultaty tego spotkania były już przedstawione w poprzednim raporcie, a także w dniach 23 lutego 2021 i 21 czerwca 2022 .

Podstawą funkcjonowania systemu jest działanie wydziałowych komisji do spraw jakości kształcenia, powoływanych obecnie przez Dziekanów jako przewodniczących Rad Wydziałów, bowiem zarówno obecny Statut jak i przywołana wyżej uchwała Senatu nr 70/12/2019 powierzają Radom Wydziału wiodącą rolę w zapewnieniu jakości kształcenia. Na Wydziale Turystyki i Rekreacji przyjęto w roku akademickim inne rozwiązanie, w którym raporty samooceny przygotowywane były bez powoływania komisji wydziałowej, przez właściwego prodziekana, jednak model ten nie był efektywny, dlatego w roku 2021/22 powołano dwie komisje wydziałowe dla dwóch kierunków studiów. Komisje wydziałowe formułowały wnioski do realizacji przez władze Wydziałów, w szczególności do zaleconego przez uchwałę Senatu

przygotowania programów poprawiających jakość kształcenia, przedstawianych Radzie Wydziału przez Dziekana, których realizacja podlega ocenie w kolejnym cyklu.

Poszczególne Wydziały przygotowały odpowiednie raporty samooceny kierunków. I tak:

1) Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia Wydziału Wychowania Fizycznego i Sportu, przygotowała i przedstawiła raporty samooceny za rok 2020/21 dla:

- kierunku Kultura Fizyczna Osób Starszych, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Wychowanie Fizyczne w Służbach Mundurowych studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;
- kierunku Sport, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;
- kierunku Wychowanie Fizyczne, studia pierwszego stopnia stacjonarne i niestacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki;

a także raporty samooceny za rok 2021/22 dla:

- kierunku Kultura Fizyczna Osób Starszych, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Wychowanie Fizyczne w Służbach Mundurowych studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;
- kierunku Kultura Fizyczna w Służbach Mundurowych studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Sport, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;
- kierunku Wychowanie Fizyczne, studia pierwszego stopnia stacjonarne i niestacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki;

2) Wydziałowa Komisja Jakości Kształcenia Wydziału Rehabilitacji Ruchowej, przygotowała i przedstawiła raporty samooceny za rok 2020/21 dla:

- kierunku Fizjoterapia, studia drugiego stopnia i studia jednolite magisterskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Kosmetologia, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Terapia Zajęciowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;

a także raporty samooceny za rok 2021/22 dla:

- kierunku Fizjoterapia, studia drugiego stopnia i studia jednolite magisterskie, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Kosmetologia, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;
- kierunku Terapia Zajęciowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny i studia drugiego stopnia, stacjonarne, profil ogólnoakademicki;

3) Prodziekan Wydziału Turystyki i Rekreacji, działający w imieniu Rady Wydziału przygotował i przedstawił raporty samooceny za rok 2019/20 dla:

- kierunku Turystyka I Rekreacja, studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia profil ogólnoakademicki i profil praktyczny oraz studia stacjonarne drugiego stopnia profil ogólnoakademicki,
- kierunku Turystyka Przygodowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny;

a powołane od roku 2021/22 wydziałowe komisje jakości kształcenia dla kierunków studiów Turystyka i Rekreacja oraz Turystyka Przygodowa przedstawiły raporty samooceny za rok 2021/22:

- kierunku Turystyka i Rekreacja, studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia profil praktyczny oraz studia stacjonarne drugiego stopnia profil ogólnoakademicki,
- kierunku Turystyka Przygodowa, studia pierwszego stopnia, stacjonarne, profil praktyczny.

Wdrażany jest obecnie system oceny jakości szkoły doktorskiej, wykorzystujący instrumenty opisane uchwałą 70/12/2019. W ramach wdrażania systemu zebrano już opinie doktorantów o warunkach i jakości kształcenia, ale pierwszy raport zostanie przedstawiony dopiero w roku 2022/23.

2. Wykonanie zaleceń poprzedniego raportu.

W raporcie za rok 2019/20 sformułowano następujące zalecenia:

- 1) zreformowanie Biura Karier, obejmujące powołanie kierownika o odpowiednich kwalifikacjach - zadanie zostało zrealizowane, powołano kompetentnego kierownika i przydzielono Biuru lokal łatwo dostępny dla studentów;
- 2) Biuro Karier powinno opracować i wdrożyć metody efektywnej komunikacji z absolwentami uczelni, między innymi dla uzyskiwania opinii o programach i efektach kształcenia; zadanie zrealizowano – Biuro wdrożyło własny wzór ankiety, zastępujący ubytek systemu EPAK, wykorzystuje także system ELA; w ostatnim roku Biuro przedstawiło pierwszy raport o losach absolwentów, oparty na nowej metodologii;
- 3) przygotowanie i wdrożenie mechanizmu samooceny kształcenia w Szkole Doktorskiej, odpowiedniego do specyfiki tej jednostki - zadanie jest wdrażane, dotychczas przeprowadzono badanie opinii doktorantów;
- 4) przygotowanie spójnej informacji dla studentów, wykorzystującej stronę internetową uczelni, USOS, platformę Teams i media społecznościowe, czytelnej, kompletnej i wolnej od zbędnych powtórzeń – zadanie nie zostało zrealizowane w stopniu zadowalającym, jakkolwiek strona internetowa uczelni i strony wydziałów zawierają niezbędne informacje, to ich wyszukanie nie jest intuicyjne, Rektor utworzył stanowisko i zatrudnił pracownika ds. promocji;
- 5) opracowanie, wspólnie z samorządem studenckim, polityki ankietowania studentów w zakresie warunków kształcenia, oceny programów i nauczycieli akademickich, wsparcia ze strony administracji uczelni oraz przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym; w ramach tej polityki zapewnienie koordynacji ankietowania, zapewnienie koniecznej anonimowości opinii oraz wiarygodności wyników, zwłaszcza gdy mają być podstawą oceny pracownika – odstąpiono od wspólnej koordynacji ankiet, pozostawiając to zadanie wydziałom, ze względu na różnicę stanowisk co do zakresu ankiet i sposobu ich udostępniania; nie przeprowadzono kolejnej oceny warunków studiowania i pracy administracji uczelni jednak komisje wydziałowe zwracają uwagę na pozytywną (dobrą lub średnią) ocenę uprzejmości i obsługi studentów w dziekanatach i Dziele Nauczania i Spraw Socjalnych;
- 6) opracowanie szkoleń i procedur przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym szczególnie naruszającym godność studenta i pracownika uczelni – zadania nie zrealizowano;
- 7) przeprowadzenie audytu i uzupełnienie infrastruktury uczelni w zakresie dostępu cyfrowego, przewodowego i bezprzewodowego, w standardzie umożliwiającym prowadzenie dydaktyki na platformach on-line i wsparcie dydaktyki realizowanej w bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi – zadanie w trakcie realizacji,

poprawiono cyfrowy dostęp przewodowy, nadal ograniczony jest dostęp bezprzewodowy, powołany został koordynator ds. wsparcia zdalnego nauczania i systemu USOS;

- 8) przeprowadzenie audytu i uzupełnienie wyposażenia sal dydaktycznych w zakresie ergonomii i efektywności prowadzonych zajęć - poprawiono wyposażenie sal dydaktycznych a nadal wymaga rozwiązania ergonomia sal wykładowych;
- 9) dostosowanie liczebności grup studenckich do potrzeb przyjętej metodyki zajęć i wielkości oraz wyposażenia sal dydaktycznych – zadanie realizowane w trybie doraźnych decyzji Dziekanów – liczebność grup studenckich zmniejsza się w trakcie roku akademickiego;
- 10) zapewnienie obsługi mobilności studentów w ramach programu USOS i dalsze rozwijanie funkcjonalności tego programu – zadanie sukcesywnie wdrażane, między innymi poprzez powołanie koordynatora systemu USOS.

3. Stan systemu w latach akademickich 2020/21 oraz 2021/22.

Uczelniany system zapewnienia jakości kształcenia jest szczegółowo opisany, wdrożony i systematycznie realizowany. Jego podstawowym instrumentem jest przygotowywanie raportów samooceny dla poszczególnych kierunków studiów, przyjmowanych przez Rady Wydziału. Raporty są podstawą formułowania przez Dziekanów programów działań poprawiających jakość kształcenia dla poszczególnych kierunków.

Ze względu na regularny, cykliczny proces oceny jakości kształcenia, raporty w kolejnych latach ograniczają ocenę elementów już uprzednio sprawdzonych i niezmiennych, a koncentrują się na ocenie skutków działań naprawczych oraz ocenie nowych i zmienianych elementów oferty dydaktycznej uczelni.

Zespół do spraw jakości kształcenia, w tym jego przewodniczący – Prorektor ds. kształcenia oraz Pełnomocnik Rektora ds. jakości kształcenia koncentrują się na zapewnieniu funkcjonowania systemów wydziałowych oraz na wybranych elementach dotyczących warunków kształcenia, które muszą być rozwiązywane jednolicie w skali uczelni. Są to przede wszystkim materialne warunki kształcenia – dostępność i wyposażenie sal dydaktycznych, infrastruktura sportowa, sieci komputerowe i oprogramowanie, jednolite procedury oceny pracy nauczycieli akademickich, dostępność informacji oraz funkcjonalność systemu zapewnienia jakości.

Uczelniany zespół korzysta ze wsparcia sekretariatu, w którym gromadzona jest dokumentacja działań samego zespołu, ale także raporty samooceny i inne dokumenty pochodzące z wydziałów. Sekretariat prowadzi Sekretarz, będący członkiem zespołu.

Na posiedzeniach zespołu odbywanych w okresie sprawozdawczym koncentrowano się na ocenie realizacji zaleceń poprzedniego raportu za rok 2019/20, w tym szczególnie usprawnieniu Biura Karier, wdrożenia systemu samooceny w Szkole Doktorskiej, dostępie do informacji o studiach, polityce badań ankietowych studentów i warunkach kształcenia. Jednym z nowych zagadnień rozpatrywanych przez zespół było określenie standardu wyposażenia i korzystania z wyposażenia sal dydaktycznych.

4. Propozycje działań poprawiających jakość kształcenia i poprawiających działanie systemu zapewnienia jakości.

4.1. Działania poprawiające funkcjonowanie systemu zapewnienia jakości:

W zakresie poprawy funkcjonowania systemu zapewnienia jakości proponuje się podjęcie następujących działań:

- formułowanie programów działań naprawczych jako odrębnych dokumentów, przedstawianych przez Dziekana lub Rektora odpowiednio Radzie Wydziału i Senatowi, a następnie rozliczanych w sprawozdaniach, po zakończeniu każdego roku wdrażania; mechanizm taki jest przewidziany w uchwale Senatu, jednak dotychczasowa praktyka ogranicza się do przyjmowania raportów samooceny przedstawianych przez komisje wydziałowe i Pełnomocnika Rektora do spraw Jakości Kształcenia – jedynym wyjątkiem są programy działań

naprawczych przedstawiane przez Dziekana Wydziału Turystyki i Rekreacji w latach 2021 i 2022;

- podział raportów samooceny przygotowywanych na poszczególnych wydziałach na część wspólną dla wszystkich kierunków oraz części specyficzne dla poszczególnych kierunków prowadzonych na wydziale; obecnie w przygotowywanych na wydziałach raportach znajduje się wiele powtórzeń, wynikających ze wspólnego obszaru oceny;
- usunięcie z uczelnianego opisu systemu zapewnienia jakości kształcenia nieaktualnego odwołania do badania losów absolwentów w międzyuczelnianym systemie EPAK, który już nie funkcjonuje.

4.2. Działania poprawiające jakość kształcenia

W zakresie działań poprawiających jakość kształcenia konieczne jest kontynuowanie działań, których dotychczasowe wdrożenie jest niezadawalające, a w szczególności:

- poprawa czytelności informacji dotyczących studiów na stronie internetowej uczelni i poszczególnych wydziałów, w tym bezwzględnie konieczne i pilne zamieszczenie wymaganych informacji o studiach w Biuletynie Informacji Publicznej AWF; zadanie to wydaje się niemożliwe do wykonania bez wskazanie merytorycznego redaktora strony internetowej;
- kontynuowanie prac nad poprawą ergonomii sal wykładowych; obecne starania w zakresie poprawy ich wyposażenia nie poprawiają ergonomii stanowisk; zadanie to łączy się z koniecznością ustalenia standardu wyposażenia i korzystania ze stanowisk pracy – niejednokrotnie stanowiska te są dezorganizowane przez nauczycieli korzystających z własnego sprzętu;
- finalizowanie prac nad systemem oceny jakości kształcenia w Szkole Doktorskiej – proponuje się dodanie opisu tego systemu, uwzględniającego specyfikę Szkoły, do uchwały Senatu w sprawie systemu zapewnienia jakości kształcenia;
- opracowanie szkoleń i procedur przeciwdziałania zjawiskom niepożądanym, w tym szczególnie naruszającym godność studenta i pracownika uczelni a także zasad komunikowania się w warunkach powszechnej dostępności środków komunikowania się na odległość;
- uzupełnienie bezprzewodowego dostępu do Internetu we wszystkich salach dydaktycznych w standardzie umożliwiającym współpracę i realizowanie przez studentów zadań.

Pojawiają się także nowe propozycje, głównie formułowane przez komisje wydziałowe, ale odnoszące się do funkcjonowania systemu zapewnienia jakości w całej uczelni, a w szczególności:

- przygotowanie koncepcji rozwoju dla wszystkich kierunków studiów realizowanych i planowanych do realizacji w uczelni; zgodność programów studiów z tymi koncepcjami jest jednym z kryteriów oceny programów studiów wymaganych uchwałą Senatu, a koncepcji takich większość kierunków nie posiada;
- zobowiązanie poszczególnych jednostek do systematycznego wytwarzania i przekazywanie komisjom wydziałowym dokumentów niezbędnych do przygotowania rocznych raportów samooceny; wniosek ten w pierwszej kolejności dotyczy kierowników zakładów, na których spoczywają obowiązki w zakresie przeprowadzenia oceny osiągania zamierzonych efektów uczenia się oraz jakości zajęć dydaktycznych, a także Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego w zakresie oceny warunków

kształcenia; jako alternatywę wobec tego ostatniego proponuje się poszerzenie zakresu ankiet kierowanych do studentów o ocenę pracy administracji uczelni;

- proponuje się dokonanie przeglądu opisu efektów uczenia się dla wszystkich kierunków, w tym w pierwszej kolejności dla tych, dla których efekty te formułowano wiele lat temu, bowiem odwołują się one do nieobowiązujących już regulacji prawnych, posługują mało komunikatywnym językiem, co utrudnia współpracę z otoczeniem a także mogą nie uwzględniać w wystarczającym stopniu zmian technologicznych i społecznych w przyszłym środowisku zawodowym absolwentów;

- niezależnie od prac nad opisem kierunkowych efektów uczenia się, systematycznie powinny być poprawiane przedmiotowe efekty, deklarowane w kartach przedmiotów i udostępniane w systemie USOS; dla każdego deklarowanego efektu przedmiotowego powinno zostać jednoznacznie sformułowane kryterium weryfikujące jego osiągnięcie.

Sporządził:

Zatwierdził:

Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości
Kształcenia

(-) Dr Jerzy Raciborski

Przewodniczący Uczelnianego Zespołu Jakości
Kształcenia

(-) dr hab. Michał Spieszny prof. AWF